

VERSLAG VAN DE WERKCONFERENTIE VCA 1325 SOESTERBERG, 16-18 SEPTEMBER 2008

Het is een ontroerend moment wanneer alle 26 genodigden uit zes conflictgebieden en hun twaalf partners uit Nederland dinsdagavond bij elkaar komen. Vrouwen uit verschillende landen die ogenschijnlijk niets gemeenschappelijk lijken te hebben. Bijvoorbeeld Soedanese vrouwen, gekleed in kleurige doeken annex hoofddoek. Palestijnse vrouwen, sommigen strak moslim, anderen mondain. De vrouwen uit Kasjmir, gekleed in chique kleren. Een beetje onwennig nog schuiven ze aan de tafels bij Kontakt der Continenten. Die onwennigheid is snel over na de kennismaking rond het thema "partnerschap". Al gauw wordt er volop gepraat, groeit de herkenning en zijn we allemaal intensief bezig met partnerschap.

1 Partnerschap

Twee jaar lang hebben het Platform Vrouwen Duurzame Vrede en de Nederlandse Vrouwenraad gewerkt aan deze bijzondere ontmoeting van vrouwen die in conflictgebieden zelf aan vrede werken. Volgens de resolutie 1325 van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties dienen vrouwen veel actiever te worden betrokken bij kwesties rondom vrede, niet alleen om gewapende conflicten te voorkomen, deel te nemen aan de vredesonderhandelingen, maar ook om de wederopbouw van de samenleving vorm te geven. Een aantal regeringen heeft zich verbonden om daar aan mee te werken, - maar dat blijkt nog grotendeels een papieren oefening te zijn waar in de praktijk nog weinig van te merken is. In Nederland is op 4 december 2007 het Akkoord van Schokland over Vrouwen, Vrede en Veiligheid getekend waarin maatschappelijke partners samen met de overheid beloven zich in te zetten voor een Nationaal Actieplan 1325 over vrouwen, vrede en veiligheid¹. Het Platform en de daarbij aangesloten vredesorganisaties vonden dat het nodig was de vrouwen die zelf in de conflictgebieden wonen deze resolutie in handen te geven, zodat hun activiteiten voor de vrede kunnen groeien onder de beschermende paraplu van de resolutie en in partnerschap met elkaar. Nederlandse Vrouwenvredesorganisaties hadden al partners in die gebieden, met wie ze al jaren samenwerken. Na veel geregeld en heen-en-weer gepraat hadden we het voor elkaar dat de juiste vrouwen konden komen, dat ze ondergebracht konden worden, dat hun ticket betaald werd en dat ze een visum kregen.

Dus nu ging het beginnen. Twee dagen in een conferentieoord om samen de koers uit te stippelen en te leren van elkaar; daarna een publieksdag om bekend te maken wat ons doel is; en vervolgens uitwaaiëren over het land om met allerlei mensen en organisaties te spreken. Want de bedoeling is niet om een conferentie te hebben en dan te stoppen. De bedoeling is doorgaan, iedere organisatie zal nu een strategisch partnernetwerk opbouwen rond de problematiek in het eigen land, en daarmee haar initiatieffkracht versterken.

Women's Peacemakers Program (www.ifor.org/WPP) nodigden een vrouwencollectief uit de Balkan uit (drie landen); Stichting Sundjata en Burundi Women for Peace and Development ontvingen vrouwen-vredesgroepen uit meerdere landen in het Grote Meren gebied: Rwanda, Burundi, Congo; De Nederlandse afdeling van Women's International League for Peace (www.wilpf.nl) nodigde vrouwengroepen uit Palestina en Israël uit; Vrouwen voor Vrede en Stichting Nahid (www.nahid.nl) nodigden vrouwengroepen uit Afghanistan uit; Gender Concerns International ontvingen vrouwenorganisaties uit beide delen van Kasjmir (www.genderconcerns.nl); Stichting VOND (Vrouwenorganisatie Nederland Darfur) nodigden vrouwen uit Soedan (Darfur) uit.

¹ Zie NAP@minbuza.nl

2 Macht van vrouwen

De dag wordt geopend door Ted Strop, voorzitter van het platform Vrouwen voor Duurzame Vrede. Ze herinnert de deelnemers aan al het werk dat verzet is door het platform als voorbereiding op de conferentie. Ze verwelkomt de werkconferentie die als inzet heeft om te werken aan de daadwerkelijke uitvoering van resolutie 1325 door middel van het versterken van partnerschappen tussen vrouwen uit een zestal conflictgebieden en hun Nederlandse zusterorganisaties. Deze partnerschappen zijn bouwstenen voor alternatieven voor gewapende conflicten. Het uitwisselen van kennis over het voorkomen van gewapende conflicten, bescherming van de slachtoffers en de wederopbouw van gemeenschappen is van het grootste belang.

Een paar jaar geleden toen Wangari Maathai, oprichtster van de Green Belt Movement in Kenia, de Nobelprijs voor de Vrede in ontvangst nam, zei ze:

'... er is geen vrede mogelijk zonder een evenwichtige ontwikkeling; en er is geen ontwikkeling mogelijk zonder een duurzaam beheer van het milieu in een democratische en vreedzame ruimte.'

Ted memoreert hoe we in Kenia hebben gezien hoe gemakkelijk een stabiel land kan veranderen in een conflictgebied. Des te meer zijn vredesvrouwen verplicht partners te worden en vrede te zaaien!

Daarna is de beurt aan Dr. Karin Willemse, die jarenlang antropologisch onderzoek gedaan heeft naar de etnische en niet-etnische oorzaken voor de oorlog in Darfur. Ze is momenteel professor aan de Erasmus Universiteit. Karin zegt dat ze zeer vereerd is deze inleiding te mogen houden. Ze betoogt dat het van belang is om als vrouwen zaken met elkaar te delen. De rol van vrouwen is die van een moeder, ook als ze zelf geen kinderen hebben. Daardoor zijn etnische verschillen voor hen ondergeschikt aan de voorwaarden om een gezin te kunnen onderhouden: onderwijs, gezondheidszorg, veiligheid. Een belangrijke factor in veel oorlogen is echter de achterstelling van jonge mannen in de modernisering en globalisering van de samenleving: de rol van hun vader kunnen ze niet overnemen en een nieuwe mannelijke rol is niet duidelijk. Ze zijn gefrustreerd en zoekend, en gemakkelijk te verleiden tot aansluiting bij gewapende strijd.

"The human being, this vast and complex combination of pain and joy, solitary and forsaken, yet creator of all humanity, suffering, frustrated and humiliated, and yet endless source of happiness for each one of us, this source of affection beyond compare, inspiring the most unexpected courage, this being called weak but possessing untold ability to inspire us to take the road of honor, this being of flesh and blood and of spiritual conviction – this being woman, is you." Thomas Sankara

Vrouwen en hun organisaties beschikken over andere mogelijkheden. Karin refereert aan het beeld van een boom die model staat voor de kracht van vrouwen. De takken symboliseren de vele netwerken waarover vrouwen beschikken. Toch zijn ook vrouwen niet allemaal hetzelfde. Ze vormen, net als bloemen, juist een grote diversiteit. Vrouwen hebben zowel het symbool van een boom als een bloem in zich. Belangrijk is dat vrouwen zich bewust zijn van die verschillen, zoals: nationaliteit, leeftijd, seksuele

geaardheid, klasse, individu. Als we partnerschappen willen bevorderen, moeten we ons realiseren vanuit welke positie ieder van ons praat.

Verschil is direct verbonden met het begrip 'power'. Macht wordt in eerste instantie ervaren als *power over*: controle, opstand, onderwerping, dwang, geweld. Maar er zijn ook andere soorten macht, bijvoorbeeld

- *power to*: in staat zijn iets te doen, te willen, te helpen.
- *power with*: gezamenlijke macht opbouwen

- *power within*: innerlijke kracht opbouwen, inzicht en zelfbewustzijn; daardoor gerespecteerd worden.

Het is voor de toepassing van resolutie 1325 bijzonder belangrijk dat vrouwen zich organiseren en dat ze hun organisaties krachtig maken. Onze inzet dient te zijn dat we delen, dat we diversiteit accepteren en gebruiken als we met macht omgaan. Tot zover de inleiding van Karin Willemse.

De zaal reageert enthousiast met vragen:

Geloof je dat de vrede die we in Europa hebben een periode is van afwezigheid van oorlog – of weten we welke vrede we nastreven? Is er vrede mogelijk zonder gerechtigheid? Kun je aan vrede werken als er armoede en onderdrukking is? Hoe pak je de oorzaken van oorlog en gewapende conflicten aan? Wat is vrede als het land van de bevolking is afgepakt, zoals in Palestina? Wat doe je als vrouw wanneer je kinderen gijzelaars zijn en slachtoffers van geweld, zoals in Afghanistan? Kunnen we conflicten juist niet uit de weg gaan, maar ze oplossen? Kan oorlog goede dingen voortbrengen, zoals een feministische beweging in Servië? Er is zoveel geld voor oorlog, waarom zijn er geen budgetten voor vrede?

3 Resolutie 1325

Daarna leidt Joke Oranje een interactieve leersessie in rond resolutie 1325. Eerst wordt aan de deelnemers gevraagd om te associëren op één van de volgende woorden: “vrouw”, “vrede” of “veiligheid”. Naar aanleiding van die associaties wordt er in drie groepen gekeken hoe in de resolutie deze drie kernwoorden worden gebruikt. De conclusies van de deelnemers zijn de volgende:

1. **Vrouwen:** dit woord komt vaak voor, wel 33 keer. De resolutie is duidelijk niet door vrouwen geschreven, want vrouwen worden niet als actoren opgevoerd, maar als slachtoffers. De resolutie is belangrijk voor vrouwen omdat vrouwenorganisaties voor vrede er steun aan hebben. Die steun is vooral moreel en dat vinden de deelnemers unaniem onbegrijpelijk. Tegenover de enorme kosten van vredesoperaties en militaire bescherming, is het financieren van het werk van vrouwenorganisaties heel bescheiden maar wél zo effectief. Wat ook opvalt is dat er niet gesproken wordt over armoede en economische uitsluiting als vormen van geweld. Ook de rol van de media bij gewapende conflicten, waar bepaalde groepen gestigmatiseerd worden zodat conflicten kunnen escaleren, mag meer aandacht hebben. Positief is dat er gewezen wordt op de noodzaak van meer veldonderzoek te doen naar mogelijkheden voor vrede en onderhandeling. Positief is dat wereldleiders de resolutie een warm hart toedragen. Jammer dat er niet gesproken wordt over een sterkere rol van vrouwen in de politiek en de media, het gaat bijna alleen over de vredesoperaties zelf. Juridisch gesproken is de resolutie niet erg hard en kunnen er geen verplichtingen aan ontleend worden.
2. **Vrede:** De resolutie spreekt over vrede als de afwezigheid van directe geweld door gewapende activiteiten. Vrede houdt méér in. Veel conflicten zijn onderhuids voordat ze uitbreken. Het proces waardoor vrede kan groeien en zich ontwikkelen wordt niet benoemd. Het is zeer positief dat de resolutie de rol van vrouwen in wederopbouw (reconstruction and rehabilitation) onderstreept. De vrouwen zijn het ermee eens dat er veel werk is op dit terrein waar ze tot over hun oren bij betrokken zijn. Vrouwen zijn echter ook bezig met opvoeding, onderwijs en training voor conflicthantering en duurzame vrede – dat wordt niet genoemd.

3. **Veiligheid:** het is belangrijk dat de resolutie de situatie van vrouwen en gezinnen duidelijk de noodzaak voor bescherming en veiligheid aangeeft. Wat ontbreekt, is een scherper idee wat veiligheid betekent, wat een "conflictgebied" is en wat bescherming inhoudt. Er wordt gesproken over seksuele misdaden, maar niet over de falende rechtsspraak en bevooroordeelde politie. De mogelijke actieve rol van vrouwen bij de eigen bescherming en beveiliging wordt niet nader genoemd en daar is ook geen geld voor. De taal van de resolutie is juridisch zacht (houdt geen verplichtingen in).

"The resolution 1325 is in a glass showcase – beautiful to see, but the men have the key."

Aan het eind van deze sessie wordt duidelijk dat strategische activiteiten van vrouwennetwerken in het kader van 1325 vooral de volgende dienen te zijn:

- Strengthen women's capacity in lobbying for peace and security – *kadertraining van vrouwen in lobbyen en onderhandelen voor vrede en veiligheid*
- Communicate on the gender component in peace and security – *voorlichting over de rol van vrouwen en mannen in vrede en veiligheid*
- Support women's initiatives – *steun aan vrouweninitiatieven voor wederopbouw (samenlevingsopbouw) en traumaverwerking*
- Protect women and girls against sexual violence in war – *beschermen van vrouwen en meisjes tegen seksueel geweld in oorlog*

4 Functioneel Netwerken

Een belangrijk deel van de conferentie is gewijd aan het opbouwen van strategische netwerken via de functionele netwerkmethodes zoals die door de NVR ontwikkeld is voor het *Women for Water* Forum. Alice Bouman licht dat toe: de methode is gericht op het formuleren van een programma waarin het lokale initiatief, versterkt door strategische netwerken, een belangrijke plaats innemen. De leiding van de conferentie heeft de methode aangepast voor vredesvraagstukken door nadruk te leggen op vier aspecten: communicatie met het publiek, lobby naar de regering, gebruik maken van wetgeving en beleidsdocumenten en het mobiliseren van (financiële) steun en medewerking.

Rond elke casus (= conflictgebied) vormt zich een groep die bestond uit zogenaamde case-owners (de lokale initiatiefnemers), case-holders (hun Nederlandse vaste partnerorganisatie) plus externe experts of sponsors.

4.1 Casus Grote Meren

De groep bestaat uit 11 deelnemers². De gesprekken beginnen met het uitwerken van de situatie: de betrekkelijke vrede in de regio, de positie van vrouwen, activiteiten voor verzoening van wat in het verleden gebeurd is, de eenheid van de Grote Meren. Als belangrijke activiteiten in deze situatie worden de volgende initiatieven genoemd, die voor een deel al bestaan:

1. Opleiding en kadertraining voor vrouwen
2. Rechten en wetten vertalen in lokale taken
3. Armoedebestrijding
4. Traumacentra openstellen om verhalen van vrouwen te horen

² De casus Grote Meren: Consolata Branyigiyiye (Burundian Women for Peace) en Therese Nzikobanyanka (Groferve) uit Burundi; Josephine Barhalengehwa (Comission Justice et Paix) en Marie Louise Munyerenkana (Pax Christi Bukavu) uit Congo; Safi Nyirarukundo uit Rwanda. Hun partner is stichting Sundjata: Annemarie Zaat en Ivo Sicking. Als expert was Marjan Hoeijmakers toegevoegd. Gespreksleider was Hilde van de Hulst.

5. Een vredesschool
6. Lobbyen voor mensenrechten

De groep maakt een keuze voor één initiatief dat ze nader willen uitwerken vanuit deze ontmoeting. De voorkeur van de meesten gaat uit naar een opleiding en kadertraining voor vrouwen, gecombineerd met het openstellen van traumacentra (centre d'écoute). Vervolgens werkt de groep uit hoe die opleiding en kadertraining eruit moet zien. Het regionale vrouwencollectief *Synergie des Femmes pour la Paix et la Réconciliation* zal de leiding nemen. Ze hebben recent rechtspersoonlijkheid verkregen, dus ze kunnen nu duurzaam aan de slag. De visie van dit platform, waar alle case-owners lid van zijn, is dat vrouwen opleiding nodig hebben om hun vaardigheden te ontwikkelen, zodat ze op strategisch niveau kunnen bijdragen aan het vredesproces. Ze moeten zelfvertrouwen krijgen in het beslechten van conflicten in hun families en ze moeten zich als leiders waar kunnen maken. Het perspectief is dus om vrouwelijke leiders te ondersteunen met opleidingen in traumacounseling, communicatie, macht gebruiken en gezag uitoefenen.

4.2 Casus Afghanistan

De deelnemers uit Afghanistan³ zien de dringende noodzaak voor het versterken van de democratie, voorlichting geven over 1325 aan parlementariërs, het verbeteren van de positie van vrouwen en het vormen van een lobbygroep van vrouwen richting politiek. Dit laatste is een idee waar alle deelnemers zich voor in willen zetten: een lobbygroep (*pressure group*) waar 1325 centraal staat. De lobby groep zal onderzoek doen naar de situatie van geweld, ze zullen zich inzetten voor berechting en bestraffing van geweld tegen vrouwen en voor het bieden van mogelijkheden voor autonome economische ontwikkeling voor vrouwen. Over de naam van het op te richten collectief is veel gelachen in de groep:

- *Women for equality – Women's equity – Bright future –*
- *Happy women (for a) happy country – Women and Justice -*

Uiteindelijk valt de keus op de laatste: de naam "Women and Justice" met als visie "Een Afghanistan waar respect is voor de rechten van vrouwen en kinderen". Met de naam in het midden, en de visie eromheen wordt er op z'n mooist in de kleuren van de Afghaanse vlag tekst op het doek geschreven. In het krullerige Dari en daaronder in het Engels.

Wat moet *Women and Justice* doen? Vooral lobbyen voor een betere wetgeving, en centra openen waar vrouwen rechtsbijstand kunnen krijgen. Ook is reïntegratie van slachtoffers nodig. Dat betekent zowel psychologische ondersteuning als zorgen voor werk. Een gevoelig punt is het geweld tegen kinderen. Als die het slachtoffer zijn, staan de vrouwen vaak machteloos. Dat moet eerst veranderen.

4.3 Casus Balkan

De groep uit de Balkan⁴ gaat eerst diep in op de geschiedenis van hun regionale vrouwennetwerk in de Balkan. In Servië is Women in Black ontstaan uit een SOS telefoonlijn om geweld tegen vrouwen in de jaren 80 en 90 aan te

³ Afghanistan casus: Huma Alizoy (Juvenile Court), Gul Maki Siawash (Kabul Orthopedic Organisation), Suraya Perlika (All Afghan Women's Union) en Sheila Samini (Afghan Women's Network). Van hun partnerorganisatie in Nederland, stichting Nahid, waren Janny Beekman, Afifa Azim, Tineke Fennis en Malolay Nawobi aanwezig. Gespreksleider was Joke Hartmans.

⁴ Balkan casus: Nadežda Radović uit Servië, Shura Dumanić uit Kroatië, Hatidža Pečenković uit Bosnië en Arjeta Rexhaj uit Kosovo. Er waren drie mensen van de partner uit Nederland, de Women Peace Makers Programme van IFOR: Isabelle Geuskens, José de Vries en Janne Poort – van Eeden. Gespreksleider was Alice Bouman.

geven. De initiatiefnemers hebben zich geoefend in luisteren. Tijdens de oorlog was hun werk verdacht en moesten ze onderduiken. Uit deze beweging zijn meerdere kleine vrouweninitiatieven ontstaan, bijvoorbeeld de Vrouwenlobby in Belgrado, die acties voeren tegen seksisme in de media. Er is ook een expositie gemaakt van moedige vrouwen die dus niet als oorlogshelden worden voorgesteld.

In *Kroatië* komt de groep voort uit counseling van vrouwen die leden aan de gevolgen van oorlogstrauma. Er was een organisatie, Women's Action of Rijeka, die oorlogsmisdadigers confronteerden met hun daden. Ze hebben, in samenwerking met een netwerk van 40 organisaties, met succes gelobbyd voor een wet die huiselijk geweld strafbaar stelt. De organisatie SCILLS voert een permanente campagne voor vrede, bijvoorbeeld door manifestaties op de internationale vredesdag, 21 september, voorlichting op scholen en kadertraining voor vrouwen in de politiek en in de media. De 22ste september is internationale dag tegen geweld tegen vrouwen.

In *Bosnië* is de organisatie Una actief: ze verzetten zich tegen vrouwenhandel en geweld tegen vrouwen. Ze ijveren voor betere wetgeving in dit opzicht, en organiseerden in 2000 een conferentie voor het oprichten van een Vrouwenrechtbank, maar dat is niet gelukt. Ze willen nu voorlichting en training organiseren voor vrouwen en mannen over resolutie 1325. In *Kosovo en Albanie* is na 2000 het Gender Training and Research Centre gesticht dat de samenwerking bevordert tussen vrouwenorganisaties in Kosovo en gewerkt heeft aan een Nationaal Actieplan rond 1325. Er zijn 98 organisaties lid van het centrum en ze werken aan lobby voor vrouwenzaken zoals bewustmaking over vrouwenhandel en geweld tegen vrouwen, gezondheidszorg en publieke functies voor vrouwen.

De psychologische blokkade in de Balkan is dat de helden van de oorlog tegelijk de daders zijn van wie veel vrouwen slachtoffer zijn. Zolang de regering deze tegenstelling niet aan wil pakken en de rechtsspraak zwak is, hebben organisaties voor de rechten van de vrouw geen kans op berechting en bestraffing van misdaden die hen zijn aangedaan. Daarnaast is het merendeel van de zogenaamde vredesgroepen méér uit op het promoten van hun eigen etnische groep, dan het op het exploreren van voorwaarden voor echte vredesopbouw. Straffeloosheid en etnische competitie zijn niet de juiste ingrediënten voor vredesopbouw. De vrouwenorganisaties willen dus een beweging voor cultuurverandering in gang zetten, waar inhoud gegeven wordt aan het begrip "vrede". Als gezamenlijk initiatief wordt gedacht aan een internationale vrouwen-vredes-caravaan die van land tot land reist en voorlichting geeft en media-aandacht trekt. Dit blijkt echter nog een brug te ver. Eerst moeten vrouwen en vrouwenorganisaties elkaar beter leren kennen en hun vredesvisie duidelijker vorm geven. Als initiatief wordt gekozen voor het verenigen van de Balkan vrouwen in een (serie) bijeenkomst(en) waar ze elkaar leren kennen en vertrouwen opbouwen. Het doel daarvan is het stichten en verbreiden van een vredescultuur, het bewustmaken van de stappen die voor vrede nodig zijn en het ontwikkelen van leiderschap onder vrouwen om daar in hun eigen land aan te werken. Resolutie 1325 biedt daar een goed anker voor.

4.4 Casus Soedan

De delegatie uit Soedan⁵ geeft aan dat er al veel initiatieven bestaan om mee te werken aan het vredesproces voor Darfur. Ze menen dat de vrouwen in de kampen voor interne ontheemde personen (IDP's) een positieve rol kunnen spelen bij het stoppen van het verzet van de rebellen tegen vredesonderhandelingen en het bij elkaar brengen van zulke groepen. Een belangrijk obstakel voor onderhandelingen is het feit dat er compensaties betaald moet worden voor de verkrachting van vrouwen en ontheemding van kostverdieners (verlies van land).

---

5 Nawal Hassan Osman (Women First) vanuit de hoofdstad Khartoum; en Zainab Ahmad Sharoufa, (Darfur Platform for Dialogue and Peaceful Coexistence), Thouria Ibrahim Salih (Darfur Women Organization for Charity) en Zainab Musa Mohammed (Foundation WONDER), uit verschillende gebieden in Darfur. Hun partner in Nederland is de stichting VOND (Vrouwen Organisatie Nederland Darfur), vertegenwoordigd door Mekka Abdelgabar, Agnes Ovington en Dr. Karin Willemsse. Ook gedelegeerden van OXFAM en van Cordaid waren aanwezig. Gespreksleider was Joke Oranje

Het principe is dat de staat dit betaalt, maar de staat geeft aan dit niet te kunnen en liever te investeren in infrastructuur. De vrouwen kunnen niet afzien van de eis tot compensatie, en ze hebben ook kapitaal nodig om er economisch weer bovenop te komen. De delegatie gaat met deze problematiek aan de slag, want het is duidelijk dat het op die manier niet opschiet.

Ze besluiten dat vrede en economische ontwikkeling nu echt centraal moeten staan. In de drie belangrijkste steden in Darfur dienen vrouwencentra te komen waar vrouwen uit de kampen opleidingen krijgen om in de moderne samenleving te kunnen functioneren. Vanuit die centra kan dan tevens de zaak van de compensaties per geval aangekaart worden met hulp van juristen. Het principe moet geen blokkade meer zijn voor vredesbesprekingen. Traumaverwerking en ontmoetingen zijn daarbij van belang. Bovendien kan er ook – zonder dit expliciet te noemen – door gezondheidswerkers voorlichting gegeven worden over de schadelijke gewoonte van vrouwenbesnijdenis.

4.5 Casus Palestina

Er is een forse en diverse groep die zich over de casus Palestina buigt ⁶. Het is geen gemakkelijk gesprek, want iedere organisatie heeft een eigen perspectief. Bijvoorbeeld:

WILPF-Nederland is lid van het platform “Vrouwen en Duurzame Vrede” en heeft stevig bijgedragen aan het tot stand komen van het Nederlandse Nationale Actieplan 1325. Verder heeft zij de aandacht van veel Nederlandse politici op 1325 gericht door middel van lobby en brievenacties.

Volgens Al-Nagda Association is de VN Resolutie 1325 een goed uitgangspunt voor de Palestijnse vrouwen, ook al worden zoveel resoluties niet uitgevoerd. Dit speelt zich namelijk af op internationaal vlak en is niet specifiek voor Palestina. De resolutie geeft de vrouwen de mogelijkheid de Israëlische autoriteiten ter verantwoording te roepen over hun acties tegen de Palestijnen. Reema Nazzal heeft 1325 vertaald naar de Palestijnse situatie en zou graag een discussie over de inhoud van 1325 in VN verband heropenen omdat er gebreken zijn: het tijdsplan ontbreekt, de preambule is te vaag, er is geen juridische verplichting, geen financiële verplichting, en ook de gender gelijkheid is niet goed doordacht.

WILPF-Palestina heeft verschillende bijeenkomsten georganiseerd om resolutie 1325 te bestuderen en te implementeren. Men moet zich goed realiseren dat in Palestina onder zeer moeilijke, onmogelijke omstandigheden wordt gewerkt. Het Palestijnse parlement kan bijvoorbeeld niet functioneren door de Israëlische reisverboden. Als daarin verandering komt wil WILPF trainingen organiseren in bijvoorbeeld Hebron en Jericho. Het allerbelangrijkste is dat de bezetting ophoudt. Wilpf-Palestina heeft ook leden in Syrië, Libanon en Egypte waarmee gesprekken zijn over resolutie 1325.

De “Association of Women Action for Training and Rehabilitation “ beveelt een fact finding missie van de secretaris generaal Banki Moon aan om de uitvoering van de resolutie 1325 in de Palestijnse gebieden te bevorderen. De vereniging werkt vooral met vrouwen in landbouwgebieden en ze vinden het moeilijk om resolutie 1325 aan de orde te stellen als er niet genoeg te eten is. De vrouwen moeten werken en geld verdienen om het gezin te onderhouden. Veel mannen zitten in Israëlische gevangenissen en vrouwen staan er alleen voor. De vereniging wil een concreet actieplan, en niet alleen woorden.

WILPF /Israel heeft zich nog niet intensief kunnen bezighouden met 1325. Afgelopen tijd heeft WILPF over racisme en fascisme gerapporteerd. Dit spreekt een aantal vrouwen in het parlement zeker aan, maar niet alle.

---

⁶ Asma Kilani, Association of Women Action, Ramallah; Reema Nazzal, Al-Nagda Association and advisor of the Mayor of Nablus, Dr. Hanan Awwad, Wilpf/Palestine; Moran Avital, Wilpf/Israel, Tel Aviv. De groep is partner van WILPF-Nederland, vertegenwoordigd door Inge Stemmler. Ze worden ook gesteund door Stichting Palestijnse Vrouwen in Nederland, waarvan Nawal Al-Baz en Sonia Zarour aanwezig waren. Andere gasten waren Conny Bergé, Stichting Pep International; en Hanni Verschuur, expert capacity building. Gespreksleider was Ted Strop.

De organisaties zijn het over één ding roerend eens: het beëindigen van de Israëlische bezetting en het afbreken van de apartheidsmuur. Ze vatten al hun verschillende voorstellen samen in één leuze: "Implement 1325 now!"

4.6 Casus Kasjmir

De delegatie uit Kasjmir⁷ is gemengd: er zijn vrouwen uit het Pakistaanse deel van Kasjmir en vrouwen uit het Indiase deel. Ze praten over de heftige gebeurtenissen van geweld in hun regio. Vooral aan de Indiase kant van Kasjmir is er sprake van militarisering van het gebied en vervolging van politiek actieve mensen. Honderden mannen zijn ontvoerd door het leger en daarna "verdwenen". De conclusie van de werkgroep is dat vrouwen van beide kanten van Kasjmir moeten samenwerken om respect af te dwingen voor resolutie 1325 van de VN Veiligheidsraad. Ze besluiten twee vrouwencentra op te richten: één in Srinagar en één in Mzaffarabad. De centra gaan werken aan kadertraining van vrouwen, aan documentatie van gewelddadigheden en aan het versterken van vrouwenorganisaties. Een van de taken is ook het opsporen van verdwenen familieleden.

5 Paneldiscussie met experts

Het panel bestaat uit Annemieke de los Santos (Ministerie van Buitenlandse Zaken, 1325 Desk), Els Scholten (SNV, adviseur communicatie), Erik Laan (IKV/PaxChristi, lobbyist), Hugo de Vries (Buitenlandse Zaken, Peace Building and Stabilization Unit) en Ad Ooms (ICCO, fundraising policies). Het is hun taak om de deelnemers te adviseren. Daarvoor leggen de werkgroepen eerst hun casus voor.

5.1 Verslag van de werkgroepen

De verschillende werkgroepen presenteren kort hun casus. De Grote Meren groep, georganiseerd in een netwerkorganisatie met de naam "La Synergie des Femmes pour la Paix et la Réconciliation dans les Grands Lacs d'Afrique", organiseren transnationale bijeenkomsten en ze verzorgen radio uitzendingen en een krant over geweldloosheid en vredesopvoeding. Na drie jaar werk hebben ze rechtspersoonlijkheid aangevraagd en gekregen. Nu kunnen ze bredere initiatieven ontplooiën, namelijk kadertraining voor vrouwelijke leiders, mede met het oog op aanstaande verkiezingen. De belangrijkste onderwerpen zijn traumacounseling, communicatie en lobby.

De Soedan delegatie legt uit dat in Darfur 6 miljoen mensen wonen, waarvan 2,5 miljoen in vluchtelingenkampen. Dit is een humanitaire crisis die moet stoppen via het tekenen van vredesverdragen met rebellerende groepen. Vrouwen in de vluchtelingenkampen spelen een cruciale rol. Ze willen drie centra oprichten onder de naam "Nafir" (= zelfwerkzaamheid), waar lessen zijn in gezondheidszorg, traumacounseling, beroepsopleiding. Er moet ook juridisch advies komen om alternatieven voor individuele compensatieregelingen uit te werken.

Kashmir is al 60 jaar bezet door twee landen. Het Oostelijke deel, onder Indiaas bewind, is momenteel de meest gemilitariseerde zone ter wereld. Er is één soldaat op elke twee inwoners. Afgelopen 20 jaar werden daar 19.000 gewelddadige doden geteld. Er is sprake van massa verkrachtingen, martelingen en gedwongen verdwijningen. In veel gezinnen zijn vrouwen de kostwinner omdat de man ontvoerd is door het leger. Er zijn ook onevenredig veel weeskinderen. De militairen hebben volledige bevoegdheid en zijn straffeloos. Sinds twee maanden is er ook een economische blokkade. In het Westelijke deel, onder Pakistaans bewind, is er eerder sprake van verwaar-

---

⁷ Asma Dhar, Gender Concerns Kashmir; Taqdees Gillani, Stichting HOPE; Sahba Huais, Aman Public Charitable Trust; Safiya Lone, Gender Concerns Kashmir. De partner in Nederland is Gender Concerns International, vertegenwoordigd door Sabra Bano, Uta Zetek en Marion Uhle. Gespreksleider was Solita Sarwono.

lozing. De aardbeving in 2006 heeft veel slachtoffers gekost en er is veel verwoest dat niet weer is opgebouwd. De delegatie wil zich sterk maken voor een gezamenlijk initiatief: *List me now: women's unheard voices of Kashmir*. Het idee is om in beide delen van Kasjmir een vrouwencentrum op te richten.

De groep uit Afghanistan houdt een heel mooi getekend laken omhoog. Ze vertellen dat sinds 2004 de veiligheidssituatie voor vrouwen verslechterd is. Er is een periode geweest dat vrouwen publiek meer gezien mochten worden en dat meisjes naar school gingen (in de steden). Nu is dat weer teruggedraaid onder invloed van fundamentalistische culturele regressie. De Afghaanse groep wil een *pressure group* vormen met de naam "*women and justice*". Het gaat om het instellen van wetgeving die vrouwen beschermt tegen geweld en kinderen tegen seksueel misbruik, en waardoor de daders gestraft worden.

"Being an Albanian woman, it was difficult for me that here they saw me as a Balkan woman. But now I see that this broadens my identity".

De Balkan delegatie legt uit hoe ze leven in een tegenstelling tussen slachtoffers en helden, - terwijl de helden eigenlijk daders zijn. Er is capaciteitsopbouw nodig om een cultuur van vrede en veiligheid op te bouwen samen met mannen, zonder etnisch onderscheid. De groep begon met het idee van een vrouwen-vredes-caravaan die door heel Europa reist, maar overweegt nu een meer bescheiden opzet.

De Palestijnse groep betwijfelt of je aan Resolutie 1325 kunt werken als je onder een bezettingsmacht leeft die de uitvoering van resoluties van de VN systematisch frustreert. Maar ze denken wel dat het kan helpen om de vrouwen op één lijn te krijgen voor 1325.

5.2 Commentaar van het panel

Hugo de Vries breekt de spits af. Hij geeft aan dat de aandacht bij Buitenlandse Zaken naar grotere politiek relevante zaken gaat. Het is van belang dat te weten en daarbinnen een "niche" te vinden als je steun wilt van het Ministerie. De niche van de meeste casussen is sociale opbouw, ook wel *coherence* genoemd. Annemiek de los Santos vult aan dat ze onder de indruk is van de casussen. De kracht ervan is de "*power of determination*". Met die boodschap kun je de politieke agenda zeker beïnvloeden, zonder zelf te verliezen. Voorstellen voor het verbeteren van wetgeving zijn zeker relevant voor ambassades, want die kunnen dit ondersteunen door vergelijking met internationale wetgeving. Ook worden bij BZ regelmatig rapporten gemaakt over mensenrechten in landen. Het is belangrijk schendingen te melden aan ambassades (op het moment dat ze bezig zijn met die rapporten). Een andere kracht van vrouwen is hun vermogen bruggen te slaan. Bedenk dat niet alleen Nederland een Nationaal Actieplan 1325 heeft. Je kunt ook bij andere landen aansluiten, bij voorbeeld bij Argentinië.

Els Scholte vindt de boodschap van vrede indrukwekkend. Een sterke boodschap is het belangrijkste principe voor goede communicatie. Maar andere zaken verdienen ook aandacht. Je moet weten op wie je je boodschap richt. Kies de juiste persoon/groep en richt je boodschap zo specifiek mogelijk op de ontvanger. Denk na over wat je met je boodschap wilt bereiken. Begin klein en dichtbij, maar wees precies in je onderzoek hoe je de doelgroep kunt bereiken: naar welke media luisteren ze? Welke kranten lezen ze? Waar kun je ze ontmoeten? Vraag aan iemand uit die groep: hoe kunnen we jullie bereiken? Het krachtigste communicatiemiddel is het één-op-één gesprek, de dialoog. Maar als je méér mensen tegelijk wilt bereiken, dan heb je ook media nodig. Ook dat begint met face-to-face dialoog, zoek de journalist op en praat met haar. Wees creatief in het benaderen van media. Gebruik ook Internet. Denk na over de verwerking van je boodschap, er zijn veel verschrikkelijke boodschappen

die het voorstellingsvermogen van mensen te boven gaan en daardoor juist machteloosheid oproepen. Dan gaat de luisteraar zich ook zo voelen, machteloos. Mensen willen het verhaal horen als ze denken dat ze iets kunnen doen. Neem daarom concrete actiemogelijkheden in de boodschap op. Maak duidelijk wat je wilt dat mensen gaan doen. Stop actie in je boodschap. Iets kleins, zoals ballonnen oplaten, kan wel degelijk een grote, symbolische actie worden. Voor het verpakken van je boodschap is het verhaal een goed middel. Niet de statistieken, maar het verhaal van die éne vrouw die haar kind begraaft na de aardbeving en vervolgens gewoon verder gaat met koken en werken. Maak gebruik van beelden. Beelden worden onthouden en helpen begrijpen.

Erik Laan definieert lobby als een informele maar systematische manier om beleid en besluitvorming te beïnvloeden. Het informele zit 'm in de persoonlijke contacten. Dat gebeurt in het begin van de besluitvorming, vanuit maatschappelijke groeperingen. Bij lobbyen is het belangrijk een strategie te hebben. Geen paniekvoetbal, geen bitterheid, geen protest. Sleutel is het doen van voorstellen. Daarvoor moet je specifiek, creatief en realistisch zijn. Je moet in staat zijn te onderhandelen over je doel. Als je lobbyt vraag je de ander niet om jouw probleem op te lossen. Nee, je komt met voorstellen die zijn/haar probleem oplossen en je helpt de politicus om te scoren. Voor politici zijn vooral transnationale initiatieven interessant, die kunnen ze niet naast zich neerleggen. Zoek daarom ook bondgenoten buiten je eigen land.

Ad Ooms raadt aan om bij donoren niet direct over geld te beginnen, maar te concentreren op de inhoud, wat je wilt bereiken, welke oplossingen je biedt. Het is sterk als je realistisch bent over wat je aankunt, als je vertrouwt op eigen kracht, als je niet wacht op de donor voordat je met iets begint. Denk ook altijd aan inkomens-genererende activiteiten in je programma, die garanderen duurzaamheid. Een goede gids is het verslag van de IFOR conferentie, Money For Peace Makers. Vergeet de EU delegaties in je landen niet: die zenden in oktober voorstellen naar Brussel, zorg dat je er bij bent.

5.3 Discussie

We memoreren hier enkele vragen uit de zaal, die zeer actief reageren op het panel:

- Is er een manier om aandacht te krijgen voor de situatie in Kasjmir?
- Is er een manier om de tekorten van de conferentie te dekken?
- Hoe kunnen organisaties aan de basis aan kleine fondsen komen?
- Kunnen we resolutie 1325 nog wijzigen? Nu gaat veel meer geld naar oorlog dan naar vrede.
- Kunnen we iets doen aan de leveringen van kleine wapens die tot onveiligheid leiden van vrouwen en kinderen?
- Veel basisgroepen missen de vaardigheid om verder te komen, kunnen we geld vragen voor kadertraining?
- Waarom heeft het Nationaal Actieplan NAP 1325 geen eigen budget?

De deskundigen gaan hier zo goed mogelijk op in en wijzen steeds op de noodzaak samen te werken, te weten wanneer en waar zaken spelen waar je op in kunt gaan, met uitvoerbare voorstellen te komen. Na afloop van het programma worden ze bestormd door vrouwen die met hen na willen praten.

6 Voorbereiden van de presentaties

De middag en de avond worden door de groepen gebruikt om hun voorstellen te verfijnen en in te passen in een Power Point presentatie voor de publieksbijeenkomst de volgende dag. De nadruk wordt gelegd op het vormen

van strategische netwerken en op het concretiseren van de ideeën in concrete stappen. Het resultaat van dit werk is in zes aparte bladzijden toegevoegd aan het einde van dit verslag.

Op de laatste avond zijn de vrouwen bij elkaar en worden de tafels aan de kant geschoven. Dirigente Marzenka Pala studeert met de deelnemers het vrouwenvredeslied in. Dan komen er allerlei CD's uit de damestasjes, er klinkt muziek uit alle landen, er wordt gezongen en gedanst.

7 De doelstellingen van de conferentie en de resultaten

Het doel van de werkconferentie VCA 1325 was strategisch partnerschap tussen vrouwen vredesorganisaties in conflictgebieden en vrouwen vredesorganisaties in Nederland op te bouwen en te versterken en daarmee een concrete bijdrage te leveren aan conflictpreventie, bemiddeling en duurzame wederopbouw van vreedzame samenlevingen⁸.

Subdoelen zijn:

1. Het ontdekken van gemeenschappelijke ervaringen in de praktijk van vredesvrouwen en in organisaties en netwerken van vredesvrouwen in het creëren van alternatieven.
2. Het delen van kennis en organiseren van leergemeenschappen over werkzame strategieën van vrouwen in conflictsituaties, vredesonderhandelingen en wederopbouw.
3. Het uitwerken van concrete initiatieven vanuit de vrouwen vredesorganisaties in conflictgebieden door het in werking stellen van functionele netwerken per conflictgebied.

Voorafgaand aan de conferentie is een vragenlijst ingevuld door de 26 deelnemers uit de conflictgebieden en door 17 deelnemers uit Nederland (de casusverantwoordelijken). Na de conferentie zijn dezelfde vragen weer gesteld (op een iets andere manier) aan dezelfde mensen, om na te gaan of conferentie effect heeft gehad. De vragen zijn de volgende⁹:

7.1 Vragen over de ervaringen

Het beeld dat uit de antwoorden naar voren komt is dat er wel regelmatig nieuwe mensen zich aansluiten bij de activiteiten, en dat de deelnemers daar in de meeste gevallen ook openlijk over kunnen praten in hun land (met uitzondering van Kashmir), maar dat het bereiken van de pers en het mobiliseren van steun van de overheid moeilijker ligt. Na de conferentie is gevraagd of de deelnemers naar aanleiding van de beginsituatie steun hebben gehad aan de conferentie. Velen hebben nieuwe ideeën opgedaan over het benaderen van de pers, maar hoe de overheid ervan te overtuigen om hen te steunen is nog niet duidelijk.

7.2 Vragen over de aanpak

Er zijn vijf vragen gesteld over hun eigen werkwijze. Daar blijkt uit dat er vooral veel ge-netwerkt wordt met andere organisaties, dat er in behoorlijk aantal gevallen gewerkt wordt met jaarplannen. Over de vraag of leden bijdragen aan de organisatie zijn de meningen verdeeld. En het betrekken van politici en de overheid bij hun boodschap wordt wel gedaan, maar met minder inzet dan de andere zaken. Er is (te) weinig contact met financieringsorganisaties. Achteraf is gevraagd in hoeverre de werkwijze nu anders wordt. Nog steeds scoort het

⁸ Zie NAP aandachtsgebied 2, doel 2, activiteit 1 en 2; doel 3, activiteit 9; en NAP aandachtsgebied 3, doel 1, activiteit 1 en 2

⁹ Zie voor preciezere informatie de uitkomsten in de bijlage. De enquête heeft geen wetenschappelijk pretenties, het is een ruwe meting.

contact met andere organisaties het hoogst, maar men wil wel veel actiever gaan werken met financieringsorganisaties en met de overheid. Over bijdragen van leden blijven de meningen verdeeld.

7.3 Vragen over leren

Er is gevraagd of men de tekst van de resolutie kent, of men bepaalde artikelen daaruit gebruikt en of men de resolutie met de eigen overheid bespreekt. De antwoorden op beide eerste vragen waren verrassend positief: de resolutie is breed bekend en populair. De laatste vraag is meer negatief dan positief – men bespreekt het slechts in enkele gevallen met de overheid. Verandert dit ná de conferentie? Ja. De respondenten geven aan dat ze (toch) veel geleerd hebben over de resolutie, vooral over de toepasbaarheid ervan, en dat ze zeker gezagsdragers hierop aan zullen spreken.

De conclusie die we trekken uit deze enquête, is dat de conferentie gezorgd heeft voor bewustwording van mechanismen die men kan gebruiken om vrede en veiligheid samen met de overheid te bevorderen. Over het versterken van strategische netwerken hoeven we ons geen zorgen te maken – de deelnemers waren al bekwaam in het netwerken, alleen gaan ze zich nu sterker inzetten voor langere termijn financiering. Wat nog beter kan is de communicatie, en vooral het strategisch versterken van de eigen organisatie om steun te mobiliseren van de eigen achterban.

Den Haag, 29 oktober 2008

Verslag Lotte Wouters, Joke Oranje en Coby Meiboom.

BUILDING A CULTURE OF PEACE AND NONVIOLENCE IN THE BALKAN

The Balkan's culture has changed from a mentality of war to a culture of peace. Then it will be normal that women (and men) will cooperate in mixed groups of ethnicity or country. And even politicians will support that. The Balkan states will be democratic states.

Balkan context is a climate of mistrust, created by the war. There are many women's groups and human rights groups. Why is there still no peace? Every group is captured in their own identity (state or ethnicity); the divide is being exploited and kept alive by those who are in power. There is lack of trust

We are going to build a culture of peace and security, women and men together, Balkan-wide and across national and ethnical boundaries. In one year from now, there will be a network of peace groups in every Balkan state who work together for this vision. There will be more trust and solidarity between the women's groups.

Our strength is the coalition of four Balkan peace organisations, with strong women leaders, committed to take action. We have support from IFOR's Women Peacemakers Program. We are part of this network WCA 1325.

We will use the contacts we have already, in media, with politicians and other groups. We will develop a joint fundraising strategy. We will develop a joint media strategy. But first we focus on representatives in peace and women's organisations. We have good contacts in the Netherlands, Sweden, USA. And we will build on those.

We want the whole Balkans – not only former Yugoslavia states – to be a democratic region with a peace culture. Many peace groups are active in the Balkans, but they don't cooperate, so we will focus on these groups and help them to cooperate for a peace culture.

Step one: organising a 3-day conference in Skopje, Macedonia, in April 2009, with approximately 50 participants from 11 Balkan states. Participants will be representatives from women peace groups and mixed non-violent groups. As organizers will have three preparatory meetings to define the program. In the conference we will build a network, agree on the mission and the principles. Then, we will plan future activities.

Step two: Working on the activities that we have agreed upon. For example: a radio station for finding lost neighbours (radio bridges); collecting women's stories to make a series of 'Cahiers de Paix/ Peace Books'; starting a website/newsletter on peace culture; other ideas from participants..

Steps for longer term: creating a Women's Parliament in the Balkan

Signed by Women from the Una, SCILLS, Gender training and research centre/ Kosova's women's network, Beograd's Women's Lobby

Contact: j.poortvaneeden@chello.nl; shura_dumanic@yahoo.com; zena-una@bih.net.ba; Nadezdarad@gmail.com; GTSGJ@yahoo.com; j.devries@ifor.org; l.geuskens@ifor.org

WOMEN AND JUSTICE IN AFGHANISTAN

In Afghanistan, there was a period in the nineties that women started to get more into public view, and that girls started to go to school more, especially in the cities. The situation of women's rights deteriorated sharply after 2004, with the growing influence of fundamentalist repressive culture.

Afghan Women's Network is working on gender issues, with support from OXFAM-NOVIB. We have 63 member organisations and over 3000 individual members. We work in 30 of the 34 provinces in Afghanistan. The strength of the network is that the members are from all parts of society and we work nationwide. We work with grass roots as well as with parliamentarians and UN staff. We have over 15 years of experience and expertise in field of gender, law, women and child rights

Our vision is an Afghanistan that respects the equal rights of women and children. We want to establish a pressure group now under the name "Women and Justice", to protect women against and children against battery and sexual abuse. We want to make an end to impunity. The pressure group should be composed of parliamentarians, police, youth and women that will work on awareness raising and lobby towards government, mosques, students and media.

The activities of the pressure group "Women and Justice" will be:

- Lobby for government policies and laws that protect victims of violence and prosecute perpetrators
- Awareness raising on the prevention of violence against women and children
- Policies directed at the implementation in practice of existing and new laws
- Contribute to law reform
- Introduction and training of para-legals
- Training of police, judiciary, lawyers on how to deal with victims of violence
- Psychological and physical rehabilitation of abused women and children
- Social and economic reintegration of women that suffered from domestic violence

Strategic links for lobby/policy are parliament, government, civil society, human rights commission, media, mosques, and shuras. For funding we approach Stichting Nahid, the Dutch embassy, Dutch donors and the Ministry of foreign affairs. For communication we approach our beneficiaries, the communities in which the Afghan Women's Network is active, our members, civil society, government and donors. For expertise / knowledge sharing we work with the governmental research institute, the Afghan University, an international consultant and some Dutch experts.

The immediate action to be taken is to start research on sexual abuse of children. Then we will gather evidence on the effect of the intensification of the conflict on the situation of women. We will use the results of the research to make a systematic action plan for the next 5 years. We will strengthen the fundraising capacity of AWN. We will exchange knowledge and experience through international partnerships.

Contact: janny.beekman@home.nl; homaalizoy@yahoo.com; Maky_siawash@Yahoo.com; suraiaperlika@hotmail.com ecw_afghanistan@yahoo.com; sheila_awn@yahoo.com; malolay.nawobi@student.hu.nl ; afifaazim@hotmail.com

IMPLEMENT 1325 NOW IN PALESTINA!

Palestine is living in a situation of occupation. As a rule, UN resolutions are not implemented. But for Resolutie 1325 it will be possible to unite women for resolution 1325 and 1820, that are specific for women, peace and security.

A coalition of groups will work on an initiative named "Implement 1325 now!": the Al-Nagda Association, the Association of Women Action for Training and Rehabilitation, WILPF¹⁰- Palestine, WILPF-Israel, WILPF/Nederland and Stichting Palestijnse Vrouwen in Nederland

Their vision is security and equal rights for the people in a sovereign Palestinian state. Their strength is the active network in place with WILPF, women's organisations and local politicians.

"Implement 1325 now!" is an initiative to build and inspired international sustainable network to strengthen and encourage the co-operation in introducing Resolution 1325 in national policies. For that purpose capacity building and awareness building in Palestinian and Israeli Women's Organisations is needed.

The initiative will start on the ground with support to women and children in Israeli prisons, helping them to get access to medical treatment, legal aid and visits of lawyers and family. Furthermore, they will organize a lobby for having international observers for women's' protection at the check points. At the same time, information on human rights violations against women will be gathered. In one year from now the group will meet in Palestine to evaluate the activities taken until now and plan for longer term activities.

On longer term, the coalition wants to reopen the discussion in the UN on the content of Resolution 1325. They want the verdict of the International Court in Den Haag on the Wall of Apartheid to be obeyed. They want to organize a visit of the UN secretary general Banki Moon to the Palestinian territories.

The coalition will lobby with the WILPFs in Israel, New York and Geneva, with the Arabic Women Network (Aisha) and with the European Women's Lobby in Brussel. They will look for funds with UNIFEM, Mamma Cash, ICCO, Cordaid, MPDL (france), Soros foundation and Solidar.

Linkages for communication with the public are Wafa, Daily Newspapers, Voice of Women. Linkages for international cooperation are WILPF, AMIDEAST, WIDE (Brussels), PP, Human Rights Watch.

Contact:

gebupro@xs4all.nl; moavital@hotmail.com; rimanazzal@hotmail.com; asmkilani@yahoo.com; wilfpalestina@hotmail.com; ialbaz@mac.com; sonia_zarour@hotmail.com; info@pepinternational.nl

---

¹⁰ Women's International League for Peace and Freedom

WOMEN'S CENTRES IN SRINAGAR AND MUZAFFARABAD

Kashmir is administrated by two countries: India and Pakistan. On the Indian side there strong militarization, we count one soldier on every two inhabitants. The military commit atrocities with impunity. Last 20 years we count 19.000 deaths through violence, not counting the disappeared prisoners. For women, the militarization implies group rapes and other sexual violence. Many households are female headed because of the disappearance of the fathers. On the Pakistani side there is a policy of neglect towards the consequences of the Earth quake in 2006. Poverty and destruction is widespread. Immediate application of United Nations Security Council Resolution 1325 and 1820 for the women in Kashmir would be important, as well as specific attention to the realization of the Millennium Development Goals by 2015

The initiative from Gender Concerns International, Gender Concerns Kashmir, Foundation HOPE and Aman Public Charity Trust decide is to open two women's centres in Srinagar (Indian side) and Muzaffarabad (Pakistan side). The centres would need a three years programme plan, including training of trainers in organisational development and outreach. There should be consultative meetings with women at district level to develop women's networks and project activities and to re-establish contact within displaced and divided families.

The strength of this initiative is that it re-establishes direct contact and access to women affected by conflict, violence, migration and natural disaster. It relies on the self-commitment, determination and motivation to maintain a support network. There is extensive documentation available based on women's testimonies from all districts- and first hand knowledge about grassroot situation. The link with Gender Concerns International and its partners gives the initiative the necessary international coverage and protection.

The strategic links for lobby are the Bar Association of Kashmir, Association of Parents of Disappeared Persons, SAARC and local civil society groups. The links for financing are local resources, UN, Dutch embassy, EU, UNFPA, SAARC and World Bank. The links for communication are local and international media, civil society press clubs and the Gender Concerns Newsletter and website.

The first step will be to work out a complete project proposal and to generate local and international support and resources. Then, implementation will start.

Contact:

sbano@genderconcerns.nl; asmashheena@rediffmail.com; hope_ajk2000@yahoo.com;
sahbahusain@hotmail.com; safiyalone@gmail.com

CAPACITY BUILDING FOR FEMALE LEADERS IN THE GREAT LAKES

The situation in the Great Lakes is marked by the past of armed conflict and genocide, and a fragile peace. The violence from the war is still there, directed especially against women (a wave of rapes). A culture of mistrust and fear still prevails in Burundi, DR Congo and Rwanda. The countries are preparing for elections in the coming years.

The organisation taking the initiative is Synergie des Femmes pour la Paix et la Reconciliation des Peuples des Grands Lacs d'Afrique (SPR) with its partner Stichting Sundjata. Our vision is that bringing people together in meetings, cultural activities and sport events, sustainable peaceful relations will grow between people and groups, by which barriers and mistrust will be overcome. The strength of SPR is that we have experience with organisation building, they have a transparent financial administration and a legal constituency.

The objective of the initiative is to have well trained female leaders, who promote peace and reconciliation while being respected and listened to in the Great Lakes societies and politics. The women should be trained and their network should be strengthened. The initiative covers, therefore, two activities:

1. Work out a programme for training of trainers in trauma counselling, mediation, communication and political power, including gender issues
2. Organisational advice to strengthen women's networks, especially SPR

Contact: annemarie@sundjata.nl; bwpdnl@yahoo.fr; consolata@yahoo.fr; groferve@yahoo.fr; zihajo@yahoo.fr; odjpbukavu@yahoo.fr; ivo.sicking@xs4all.nl

NAFIR EL NISSAH': WOMEN PEACE CENTRES IN DARFUR

Darfur is known in the World for the large camps for internally displaced people (IDP's). From a population of 6 million, 2,5 million are IDP's. This is really a humanitarian crisis to be stopped only by signing peace agreement with rebel groups. A few years ago there was only one rebel movement, but now there are a great number of smaller groups. The women in IDP camps play a crucial role in influencing the young leaders of these groups. They need compensation for the atrocities committed against them in the war.

The initiative is carried out by "Sudanese Women Initiative for Engendering the Darfur Peace Process (SWIEPP), the local charity organisation WONDER and Stichting Vrouwen Ondersteunen Nederland-Darfur (VOND). The strength of our organisations is that we they represent the existing Sudanese women's network of 60 NGO's of which 60% are IDP's NGO's. These organisations have experience in organizing income generating activities and in reproductive health for women (including harmful traditional practices) and legal aid for victims of sexual crimes in the war.

Our vision is sustainable peace and development in Darfur for 2.5 million IDP's. We understand that negotiation on compensations is really about building enduring partnerships for development in an economically difficult situation. We need to find ways to support development for each family without denying their individual rights. Therefore we focus on capacity building for women.

Three Women Peace Centres will be established in the three main cities of Darfur: Nyala, Fasher and Geneina to give continuity to the work of SWIEPP. The Women Peace Centres will

- Stimulate active participation of women in the Darfur Peace Process and sharing of a culture of peace with IDP Women;
- Facilitate training in income generating activities to improve the economic situation of Darfur women;
- Assist women with reproductive health awareness building and with legal aid.
- Provide space for common activities and for courses like: alphabetisation, Arabic, English.

The strategic group on policy that participates in this initiative are the rebels who have to negotiate with the government on compensations for victims, and the organisation of Dafur Lawyers. The most important communication partner is Miraia radio (BBC Arabic). Financing partners can be: Triple DC; UN mission in Darfur; USAid, UNIFEM; Dutch; Canadian and British embassies; NGO's like OXFAM; private sector. International cooperation will be maintained with groups that participate National Action Plans 1325, the Dutch Women's Council, FAS, Sudanese Diaspora and the City Council of Eindhoven

Contact: tijanisufi@gmail.com; nhasman@usaid.gov; a.ovington@chello.nl.

8 Questionnaire for participants before the Conference – results

Identification questions			
1	Are you a case owner (you come as a visitor from abroad) or a case holder (you are a partner in the Netherlands)?	26 case owners 17 case holders ¹¹	
Questions about your case: for case owners only			
6	What is the name of initiative you want to present?	<input type="text"/>	
		yes	a bit
7	Can you talk freely in you country about your initiative?	<input type="text"/> 17	<input type="text"/> 8
			<input type="text"/> 1
		26	
8	Do you reach the press on initiatives for peace?	<input type="text"/> 13	<input type="text"/> 11
			<input type="text"/> 1
		25	
9	Do new people join your initiative regularly?	<input type="text"/> 21	<input type="text"/> 4
			<input type="text"/> 1
		26	
10	Does your government support your initiative?	<input type="text"/> 4	<input type="text"/> 16
			<input type="text"/> 1
		26	
Questions about the case: for case owners and case holders			
11	Do you involve politicians and government officers?	<input type="text"/> 17	<input type="text"/> 13
			<input type="text"/> 9
		39	
12	Do you involve other organisations?	<input type="text"/> 35	<input type="text"/> 2
			<input type="text"/> 2
		39	
13	Do you have a year planning for your initiative?	<input type="text"/> 25	<input type="text"/> 7
			<input type="text"/> 7
		39	
14	Do you have a membership organisation to contribute to your initiative?	<input type="text"/> 19	<input type="text"/> 4
			<input type="text"/> 15
		38	
15	Do you have regular contact with financing organisations?	<input type="text"/> 15	<input type="text"/> 8
			<input type="text"/> 16
		39	
Questions about your learning needs: for all participants			
16	Do you have the text of resolution 1325 at hand?	<input type="text"/> 37	<input type="text"/> 0
			<input type="text"/> 6
		43	
17	Do you know the articles of resolution 1325?	<input type="text"/> 34	<input type="text"/> 8
			<input type="text"/> 1
		43	
18	Do you address authorities on resolution 1325?	<input type="text"/> 15	<input type="text"/> 7
			<input type="text"/> 21
		43	
19	What kind of knowledge or information would really help you to strengthen your initiative?		
	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Fundraising leadership empowerment & training lobby capacity building on politics communication and media capacity building on R1325 networking for peace building fact finding to address authorities knowledge exchange International relations security advocacy strategy, needs assessment, non-violent communication , media </div>		

¹¹ The group facilitators and the invited experts are not counted in this survey.

9 Questionnaire for participants (after the conference)

Answered by 11 participants from abroad (case owners) and 6 case holders

	yes	a bit	no	
7 Will you talk publicly in you country about your initiative?	<input type="text" value="9"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="2"/>	11
8 Have you learned more on how to reach the press on initiatives for peace?	<input type="text" value="8"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="1"/>	9
9 Did you learn more on how to attract new people join your initiative regularly?	<input type="text" value="6"/>	<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="1"/>	9
10 Did you learn more on how to persuade your government to support your initiative?	<input type="text" value="4"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="4"/>	9
Questions about the case: for case owners and case holders				
11 Are you going to involve more politicians and government officers?	<input type="text" value="10"/>	<input type="text" value="4"/>	<input type="text" value="3"/>	17
12 Are you going to involve more other organisations?	<input type="text" value="14"/>	<input type="text" value="3"/>	<input type="text" value="0"/>	17
13 Are you going to work out a year planning for your initiative?	<input type="text" value="12"/>	<input type="text" value="3"/>	<input type="text" value="1"/>	16
14 Are you going to start a membership organisation to contribute more to your initiative?	<input type="text" value="6"/>	<input type="text" value="2"/>	<input type="text" value="5"/>	13
15 Are you going to have regular contact with financing organisations?	<input type="text" value="10"/>	<input type="text" value="4"/>	<input type="text" value="2"/>	16
Questions about your learning needs: for all participants				
16 Did you learn more about the text of resolution 1325?	<input type="text" value="13"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="3"/>	17
17 Did you identify special articles that you can use?	<input type="text" value="10"/>	<input type="text" value="4"/>	<input type="text" value="3"/>	17
18 Can you address authorities on resolution 1325 now?	<input type="text" value="12"/>	<input type="text" value="4"/>	<input type="text" value="0"/>	16
19 What kind of knowledge or information was the most important to you on the conference?				
<p>The participants mention that the liked the exchange of information, the learning about the resolution 1325. They mention that they liked it to be obliged to choose priorities and work out plans together. They especially like the visit to the ICJ and the parliamentarians.</p>				